

Met name de opkomst is een erg risicovolle periode in de bietenteelt

De weg naar een toekomstbestendige teelt

De Europese 'Farm to Fork'-strategie is slechts één van de maatschappelijke vraagstukken, waar we als sector momenteel mee te maken hebben. De noodzaak voor onderzoek en innovatie is groot. Het IRS zoekt een weg naar een toekomstbestendige bietenteelt.

"Een onderdeel van de 'Farm to Fork'-strategie is dat de afhankelijkheid van chemie beperkt wordt", aldus Jan Willem van Roessel, directeur van het IRS. Specifiek is het doel 50% minder gewasbeschermingsmiddelen in 2030. "De beschikbaarheid van middelen staat enorm onder druk. Daarnaast is er een grote maatschappelijke behoefte om minder afhankelijk te worden van chemie." Veel van de huidige middelen zullen het naar verwachting niet redden bij een herbeoordeling, voorziet hij. "We worden als sector gedwongen om breder te denken." Momenteel werkt het IRS mee aan

meerdere PPS-projecten (Publiek Private Samenwerking) waarin onderzoek gedaan wordt naar alternatieve teeltmethodes die een bijdrage kunnen leveren aan de reductiedoelen. "Bieten zijn een sterk gewas" aldus Jan Willem, "maar vooral de opkomst is een risicovolle periode. Als je op dat moment minder of zelfs geen chemie meer mag gebruiken, wordt het ingewikkeld om bieten te telen."

Grondige aanpak bodemplagen

Binnen 'PPS Grondige aanpak bodemplagen' wordt onderzoek gedaan naar de beheersing van verschillende

bodemplaaginsecten, waarbij het IRS zich voornamelijk richt op wortel-duizendpoten en ondergrondse springstaarten. "Primair zijn deze insecten eigenlijk hele nuttige opruimers", zegt Linda Frijters, specialist nematoden en insecten bij het IRS. "Ze zorgen dat nutriënten weer beschikbaar komen in de bodem. Helaas kunnen ze bij grote aantallen ook veel schade veroorzaken, omdat ze ook kiemplanten kunnen aanvreten." De opzet van deze PPS is om juist een stapje terug te doen: "We kijken niet naar welke middelen we kunnen toepassen, maar vooral naar de leefwijze,

levenscyclus en alternatieve beheersing. Dit doen we via zowel literatuuronderzoek als met proeven." Het eerste jaar van het onderzoek is net afgerond. Dit jaar ligt er voor het tweede jaar een IRS-proefveld met onder andere groenbemesters. Het onderzoek wordt samen met WUR en Vertify uitgevoerd, waar ook gekeken wordt naar de monitoring en beheersing van ritnaalden en emelten.

Alles draait om balans

"Als in de toekomst minder chemie mag worden gebruikt, zullen we echt moeten kijken naar andere oplossingen om de populaties van nature klein te houden", aldus Linda. In de IRS-proeven wordt gekeken of het kiezen van de juiste groenbemesters en de toevoeging van organische stof hierbij kan helpen. "We weten dat groenbemesters veel voordelen hebben, maar zeker ook nadelen. Het grootste voordeel is dat ze organische stof toevoegen aan de bodem. Hierdoor komt meer voedsel beschikbaar voor de wortelduizendpoten en springstaarten, die dan de bietenplanten met rust laten", legt ze uit. "Het nadeel is, juist door dit hogere gehalte aan organische stof, dat de plagen zich beter kunnen vermeerderen. Hierdoor zijn in de bodem meer insecten aanwezig, waardoor de kans dat ze schade veroorzaken weer groter is." In dit project wordt gezocht naar een balans tussen deze voor- en nadelen.

Kennis uit de praktijk

"In deze PPS zoeken we ook naar hulp vanuit de praktijk en proberen we telers er heel actief bij te betrekken", geeft Linda aan. Vorig jaar is een enquête uitgezet waarmee gezocht werd naar telers die veel of juist weinig problemen hebben met bodemplagen. "Door kennis uit de praktijk te halen, komen we wellicht teeltmaatregelen tegen, waar we zelf niet eerder aan hadden gedacht."

Groen op zaad

Een andere PPS waarin het IRS meewerkt, is de PPS Groen op zaad. "Voor diverse gewassen en verschillende bodemschimmels wordt onderzoek gedaan naar de werking, inzetbaarheid en toepassing van 'groene middelen' op zaad. Een groen middel is niet chemisch, maar iets dat leeft. Denk bijvoorbeeld aan micro-organismen", vertelt Suzanne Gunter, specialist alternatieve teeltsystemen bij het IRS. Samen met andere deelnemers wordt bekeken welke middelen interessant zijn, onder andere voor de bietenteelt. Bij het IRS wordt op dit moment onderzoek gedaan in klimaatkamers. "We willen kijken of de toepassing van groene middelen op bietenzaad mogelijk is en of het een oplossing kan bieden tegen ziekten en plagen in een van de meest cruciale stadia van de ontwikkeling van de plant."

Krachtenbundeling

Op de vraag waarom deze samenwerking zo belangrijk is, weet Suzanne een duidelijk antwoord: "Op zichzelf is ieder bedrijf natuurlijk ontzettend goed in een specifiek onderdeel van het hele proces. Maar zonder krachtenbundeling is het veel moeilijker om in korte tijd grote stappen vooruit te zetten." Soms lijkt 2030 zo dichtbij voor zulke ingrijpende doelen, maar toch kan in korte tijd veel gebeuren. "Je moet de kracht van onderzoek en innovatie niet onderschatten. Soms kan het heel snel gaan. Daar geloof ik écht in."

Hoopvol de toekomst in

De richting die we als sector op moeten, is volgens Jan Willem wel duidelijk. "Het zal niet makkelijk worden, maar ik verwacht dat het mogelijk is om met 50% minder gewasbeschermingsmiddelen bieten te blijven telen én dat het dan nog steeds een rendabele teelt blijft. Voorwaarde is wel dat essentiële middelen beschikbaar blijven." De belangrijkste besparing in volume moet komen uit herbicidengebruik. Simpelweg omdat meer dan 80% van de actieve stof in suikerbieten gebruikt wordt in de onkruidbestrijding. Er is nog veel onderzoek nodig, maar daarna moet het ook nog toegepast gaan worden in de praktijk. Ook de voorlichtingsboodschap hoort bij het werk van het IRS. "Voor ons houdt het niet op bij wetenschappelijke publicaties of een presentatie voor een congres. We gaan er ook écht mee de boer op en we proberen telers en de sector op zoveel mogelijk manieren van de juiste informatie te voorzien."

Samantha Pot
medewerker Voorlichting (IRS)

Van links naar rechts:
Suzanne Gunter, Linda
Frijters en Jan Willem van
Roessel